

Ministru kabineta noteikumi Nr.741

Rīgā 2007.gada 6.novembrī (prot. Nr.62 18.§)

Noteikumi par kārtību, kādā kontrolē un apkaro salmonelozi un citas ar pārtikas produktiem pārnēsājamas infekcijas slimības mājputnu ganāmpulkos, kas paredzēti pārtikas produktu iegūšanai nelielā apjomā un tiešai piegādei galapatērētājam*Izdoti saskaņā ar Veterinārmedicīnas likuma 25.panta 4. un 8.punktu***I. Vispārīgie jautājumi**

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā kontrolē un apkaro salmonelozi un citas ar pārtikas produktiem pārnēsājamas infekcijas slimības (1.pielikums) mājputnu ganāmpulkos, kas paredzēti pārtikas produktu (olu un svaigas gaļas) iegūšanai nelielā apjomā un tiešai piegādei galapatērētājam.

2. Mājputnu ganāmpulkos iegūtie pārtikas produkti nelielos apjomos tiek realizēti mazumtirdzniecībā vai pārdoti tieši galapatērētājam. Pārtikas produktu apjoms, kas uzskatāms par nelielu, noteikts 2.pielikumā.

3. Noteikumi neattiecas uz mājputnu ganāmpulkiem, kuros:

3.1. iegūtos pārtikas produktus dzīvnieku īpašnieks izmanto ģimenes vajadzībām vai pašpatēriņam;

3.2. turētie un audzētie mājputni tiek izmantoti izklaides pasākumos vai zinātniskiem mērķiem un no tiem netiek iegūti un izplatīti pārtikas produkti;

3.3. turētie un audzētie mājputni ir mājas (istabas) dzīvnieki un no tiem netiek iegūti un izplatīti pārtikas produkti;

3.4. strausi tiek audzēti gaļas iegūšanai.

4. Šajos noteikumos un Eiropas Komisijas 2006.gada 31.jūlija Regulā (EK) Nr. 1168/2006, ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2160/2003 attiecībā uz Kopienas mērķi samazināt konkrētu salmonellas serotipu izplatību *Gallus gallus* sugas dējējvistu vidū un groza Regulu (EK) Nr. 1003/2005, noteikto prasību izpildes uzraudzību un kontroli organizē Pārtikas un veterinārais dienests (turpmāk - dienests).

5. Dzīvnieku īpašnieks vai turētājs izveido reģistru (reģistrācijas žurnālu). Reģistrā ierakstītos datus saglabā ne mazāk kā divus gadus pēc mājputnu nokaušanas. Reģistrā regulāri atjauno informāciju par:

- 5.1. māļputnu sugām, vecumu un skaitu;
- 5.2. māļputnu kustību, kravas nosūtīšanas galamērķi, nosūtītās kravas lielumu un veidu;
- 5.3. veiktajiem laboratoriskajiem izmekļējumiem un to rezultātiem, saslimšanu ganāmpulkā un slimības diagnozi;
- 5.4. māļputnu produktivitāti;
- 5.5. patērētās barības un ūdens daudzumu;
- 5.6. veiktajām vakcinācijām un vakcinēto māļputnu skaitu.

6. Dienesta pilnvarots veterinārārsts (turpmāk - pilnvarots veterinārārsts) vai praktizējošs veterinārārsts nekavējoties ziņo dienesta teritoriālajai struktūrvienībai par māļputnu saslimšanu vai ja ir aizdomas par māļputnu saslimšanu ar šo noteikumu 1.pielikumā minētajām infekcijas slimībām.

7. Dienesta amatpersona pēc šo noteikumu 6.punktā minētās informācijas saņemšanas pārbauda māļputnu ganāmpulku, paņem paraugus laboratoriskajiem izmekļējumiem (oficiālais paraugs) un līdz diagnozes noskaidrošanai aizliedz pārvietot dzīvus māļputnus un izplatīt no tiem iegūtus pārtikas produktus. Paraugus laboratoriski izmeklē references laboratorijā.

8. Laboratorija nekavējoties ziņo dienestam par:

- 8.1. laboratoriskajos izmekļējumos konstatētajiem šo noteikumu 1.pielikumā minētajiem infekcijas slimību ierosinātājiem;
- 8.2. infekcijas slimību ierosinātājiem, kas minēti normatīvajos aktos par to infekcijas slimību profilaksi un apkarošanu, ar kurām slimo gan dzīvnieki, gan cilvēki.

9. Dienesta amatpersona sadarbībā ar valsts aģentūras "Sabiedrības veselības aģentūra" (turpmāk - aģentūra) epidemiologu atbilstoši kompetencei veic epizootoloģisko un epidemioloģisko izmeklēšanu, ja pēc pārtikas produktu lietošanas vai kontakta ar putniem tiek novērota cilvēku inficēšanās un pastāv aizdomas, ka inficēšanās saistīta ar pārtikas produktu lietošanu vai notikusi pēc saskares ar putniem.

10. Ja apstiprinās aizdomas, ka cilvēku inficēšanās saistīta ar pārtikas produktu lietošanu vai notikusi pēc saskares ar putniem, dienests un aģentūra atbilstoši kompetencei nosaka un organizē infekcijas epizootoloģiskās un epidemioloģiskās kontroles un profilakses pasākumus, ja nepieciešams, par to informējot iedzīvotājus.

11. Ja tiek konstatēts, ka infekcijas slimības avots ir pārtika, dienests un aģentūra atbilstoši kompetencei pieņem lēmumu par slimības kontroles un apkarošanas pasākumu noteikšanu, inficēto pārtikas produktu konstatēšanu un izņemšanu no pārtikas aprites un ierobežojumu noteikšanu māļputnu izcelsmes mītnei.

12. Atļauts izplatīt māļputnu olas un māļputnus drīkst nosūtīt nokaušanai, ja:

- 12.1. māļputnu ganāmpulks ir izmeklēts, lai noteiktu šo noteikumu 1.pielikumā minētās infekcijas slimības, un ir atzīts par brīvu no tām;
- 12.2. pēc šo noteikumu 1.pielikumā minēto infekcijas slimību kontroles un apkarošanas pasākumu veikšanas novietne ir mazgāta un dezinficēta un laboratorisko izmekļējumu rezultāti liecina par infekcijas slimību neesību ganāmpulkā;
- 12.3. novietnei nav noteikti citi ar māļputnu veselību saistīti ierobežojumi;
- 12.4. pirms māļputnu pārvietošanas dzīvnieku īpašnieks vai turētājs ir aizpildījis pārvietošanas deklarāciju atbilstoši normatīvajiem aktiem, kas nosaka dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas un dzīvnieku

apzīmēšanas kārtību.

13. Šo noteikumu 1.pielikumā minēto infekcijas slimību ierosinātāju valsts uzraudzību un kontroli dienesta amatpersona veic saskaņā ar dzīvnieku infekcijas slimību kontroles programmu, ņemot paraugus.

14. Salmonelozes, tuberkulozes un mikoplazmozes kontroli mājputnu ganāmpulkos nodrošina dzīvnieku īpašnieks vai turētājs, bet paraugus laboratoriskiem izmeklējumiem ņem un putnu tuberkulinizāciju veic pilnvarots veterinārārsts. Paraugus laboratoriski izmeklē akreditētā laboratorijā.

II. Salmonelozes ierosinātāju (*S.enteritidis*, *S.typhimurium*, *S.hadar*, *S.virchow*, *S.infantis*, *S.gallinarum*) kontroles pasākumi strausu ganāmpulkā

15. Salmonelozes ierosinātāju (*S.enteritidis*, *S.typhimurium*, *S.hadar*, *S.virchow*, *S.infantis*, *S.gallinarum*) kontroli pārtikā izmantojamo strausu olu iegūšanas novietnēs dzīvnieku īpašnieks vai turētājs veic:

15.1. divas nedēļas pirms dēšanas sezonas sākuma;

15.2. dēšanas sezonas laikā - vienu reizi.

16. Šo noteikumu 15.punktā minētajā laikposmā ņem kopējo fekāliju paraugu, kuru veido no dažādās mītnes vietās ņemtiem fekāliju paraugiem. Ja novietnē ir vairākas mītnes, kopējo fekāliju paraugu ņem katrā mītnē.

III. Salmonelozes ierosinātāju (*S.pullorum*, *S.gallinarum*) kontroles pasākumi vistu, tītaru, pērļu vistiņu, zosu, pīļu, paipalu, baložu, fazānu, irbju un citu nožogotās platībās turētu putnu ganāmpulkā

17. Salmonelozes ierosinātāju (*S.pullorum*, *S.gallinarum*) kontroli pārtikā izmantojamo vistu, tītaru, pērļu vistiņu, zosu, pīļu, paipalu, baložu, fazānu, irbju un citu nožogotās platībās turētu putnu olu iegūšanas novietnēs dzīvnieku īpašnieks vai turētājs nodrošina reizi gadā un seroloģiski izmeklē:

17.1. 100 % pieaugušo mājputnu, ja ganāmpulkā ir 1-10 mājputnu;

17.2. 10 % pieaugušo mājputnu, ja ganāmpulkā ir 11-100 mājputnu;

17.3. 5 % pieaugušo mājputnu, ja ganāmpulkā ir 101-999 mājputni.

18. Ja nav iespējams paņemt asinis, reizi sešos mēnešos ņem kopējo fekāliju paraugu, ko veido no dažādās mītnes vietās ņemtiem atsevišķiem fekāliju paraugiem, kas katrs sver ne mazāk kā vienu gramu (3.pielikums). Ja novietnē ir vairākas mītnes, kopējo fekāliju paraugu ņem katrā mītnē.

IV. Salmonelozes ierosinātāju (*S.enteritidis*, *S.typhimurium*, *S.hadar*, *S.virchow*, *S.infantis*) kontroles pasākumi vistu, tītaru, pērļu vistiņu, zosu, pīļu, paipalu, baložu, fazānu, irbju un citu nožogotās platībās turētu putnu ganāmpulkā

19. Salmonelozes ierosinātāju (*S.enteritidis*, *S.typhimurium*, *S.hadar*, *S.virchow*, *S.infantis*) kontroli pārtikā izmantojamo mājputnu olu iegūšanas novietnēs dzīvnieku īpašnieks vai turētājs nodrošina:

19.1. vienu diennakti veciem mājputniem;

19.2. mājputniem - divas nedēļas pirms dēšanas sezonas sākuma;

19.3. pieaugušiem mājputniem - vienu reizi dēšanas sezonas laikā un četras nedēļas pirms nosūtīšanas uz kautuvi.

20. Šo noteikumu 19.1.apakšpunktā minētajā gadījumā ņem:

20.1. noskalojumus no konteineru iekšējām virsmām, kuros diennakti veci mājputni atvesti uz novietni;

20.2. izmeklējamo materiālu no diennakti veciem mājputniem, kas nobeigušies pārvadāšanas laikā.

21. Šo noteikumu 19.2. un 19.3.apakšpunktā minētajā gadījumā ņem kopējo fekāliju paraugu, ko veido no dažādās mītnes vietās ņemtiem atsevišķiem fekāliju paraugiem, kas katrs sver ne mazāk kā vienu gramu (3.pielikums). Ja novietnē ir vairākas mītnes, kopējo fekāliju paraugu ņem katrā mītnē.

22. Salmonelozes ierosinātāju (*S.enteritidis*, *S.typhimurium*, *S.hadar*, *S.virchow*, *S.infantis*) kontroli novietnēs, kurās audzē broilerus un tītarus gaļas iegūšanai, dzīvnieku īpašnieks vai turētājs nodrošina 7-10 dienu laikā pirms mājputnu nosūtīšanas uz kautuvi, ņemot kopējo fekāliju paraugu. Kopējo fekāliju paraugu veido no dažādās mītnes vietās ņemtiem atsevišķiem fekāliju paraugiem, kas katrs sver ne mazāk kā vienu gramu (3.pielikums). Ja novietnē ir vairākas mītnes, kopējo fekāliju paraugu ņem katrā mītnē.

23. Salmonelozes ierosinātāju (*S.enteritidis*, *S.typhimurium*, *S.hadar*, *S.virchow*, *S.infantis*) kontroli novietnēs, kurās audzē paipalas, pīles, zosis, baložus, fazānus, irbes un citus nožogotās platībās turētus putnus gaļas iegūšanai, dzīvnieku īpašnieks vai turētājs nodrošina reizi sešos mēnešos, bet kaušanai paredzētai putnu grupai - 7-10 dienu laikā pirms nosūtīšanas uz kautuvi, ņemot kopējo fekāliju paraugu. Kopējo fekāliju paraugu veido no dažādās mītnes vietās ņemtiem atsevišķiem fekāliju paraugiem, kas katrs sver ne mazāk kā vienu gramu (3.pielikums). Ja novietnē ir vairākas mītnes, kopējo fekāliju paraugu ņem katrā mītnē.

V. Mikoplazmozes (*M.gallisepticum*, *M.synoviae*) un tuberkulozes ierosinātāju (*M.avium*) kontroles pasākumi strausu ganāmpulkā

24. Mikoplazmozes ierosinātāju (*M.gallisepticum*, *M.synoviae*) kontroli novietnēs, kur strausus audzē pārtikā izmantojamo olu iegūšanai, dzīvnieku īpašnieks vai turētājs nodrošina:

24.1. pieaugušiem strausiem - reizi gadā, seroloģiski izmeklējot asins paraugus 10 % mājputnu no ganāmpulka;

24.2. mirušiem vienu diennakti veciem mājputniem - bakterioloģiski izmeklējot paraugus no gaisa maisiem.

25. Tuberkulozes ierosinātāju (*M.avium*) kontroli novietnēs, kur strausus audzē pārtikā izmantojamo olu iegūšanai, dzīvnieku īpašnieks vai turētājs nodrošina reizi gadā, ar tuberkulīna raudzi izmeklējot 10 % no pieaugušo mājputnu ganāmpulka.

VI. Tuberkulozes ierosinātāja (*M.avium*) kontroles pasākumi vistu, tītaru, pērļu vīstiņu, zosu, pīļu, paipalu, baložu, fazānu, irbju un citu nožogotās platībās turētu putnu ganāmpulkā

26. Tuberkulozes ierosinātāja (*M.avium*) kontroli novietnē, kur mājputnus audzē pārtikā izmantojamo olu iegūšanai, veic mājputniem, kuri sasnieguši 18 mēnešu vecumu.

27. Tuberkulozes ierosinātāja (*M.avium*) kontroli dzīvnieku īpašnieks vai turētājs nodrošina reizi gadā un pilnvarots veterinārārsts ar tuberkulīna raudzi izmeklē:

27.1. 50 % pieaugušo māļputnu, ja ganāmpulkā ir līdz 100 māļputniem;

27.2. 10 % pieaugušo māļputnu, ja ganāmpulkā ir vairāk par 100 māļputniem.

VII. Salmonelozes, mikoplazmozes un tuberkulozes ierosinātāju apkarošanas pasākumi māļputnu ganāmpulkos

28. Dienesta amatpersona māļputnu novietnei nosaka šajā nodaļā minētos ierobeļojumus, ja pēc šo noteikumu 8.punktā minētā parauga paņemšanas konstatē, ka māļputnu mītnē ir salmoneloze, mikoplazmoze vai tuberkuloze.

29. Ja novietnē ir vairākas mītnes, paraugu ņem katrā mītnē, kurā uzturas māļputni.

30. Slimības skartajā mītnē:

30.1. un tās teritorijā aizliegts ievest un izvest no tās māļputnus;

30.2. inficētos māļputnus pārvadā un kauj atsevišķi no veselajiem māļputniem;

30.3. dzīvnieku īpašnieks vai turētājs organizē personu kustību mītnē (nosaka personu loku, kurām atļauts apmeklēt novietnes teritoriju). Iekārto vietu, kuru apriko ar nepieciešamajām ierīcēm roku, apavu un transportlīdzekļu ritošās daļas dezinfekcijai;

30.4. pie ieejas un izejas novieto ar dezinfekcijas šķīdumu piesūcinātus pakļjus, kas iznīcina infekcijas slimības ierosinātāju;

30.5. mirušos un nogalinātos putnus pārstrādā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 3.oktobra Regulu (EK) Nr. 1774/2002, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem, kuri nav paredzēti cilvēku uzturam (turpmāk - Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1774/2002);

30.6. mēslus, vircu un izmantotos pakaišus novieto biotermiskai apstrādei (dezinficējamā produkta pašsakaršana mikroorganismu ietekmē, kuras laikā temperatūra sasniedz 60°C. Šādu temperatūru nodrošina ne mazāk kā divas nedēļas) vietās, kur netiek piesāņota vide un nav infekcijas izplatīšanās draudu cilvēkiem vai dzīvniekiem;

30.7. ar dienesta amatpersonas vai pilnvarota veterinārārsta atļauju māļputnus nosūta uz kautuvi. No šiem putniem iegūto gaļu pēc veterinārās ekspertīzes atzinuma (ja tā neaizliedz gaļu izmantot pārtikas produktu ražošanai) izplata pēc termiskas apstrādes, kas iznīcina infekcijas slimības ierosinātāju;

30.8. patēriņam cilvēku uzturā paredzētās nemarkētās olas pārstrādā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1774/2002 noteikto kārtību, bet marķētās olas ar dienesta amatpersonas vai pilnvarota veterinārārsta atļauju nosūta olu produktu ražotājam. Olu produktu ražotājs olas termiski apstrādā, izmantojot metodes, kas garantē infekcijas slimības ierosinātāja iznīcināšanu;

30.9. atļauts māļputnus nogalināt un to liķus pārstrādāt saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1774/2002 noteikto kārtību;

30.10. pēc visu inficēto māļputnu un olu izvešanas mītni pilnvarota veterinārārsta uzraudzībā tīra, mazgā un dezinficē ar līdzekļiem, kas iedarbīgi pret ganāmpulkā konstatēto infekcijas slimības ierosinātāju;

30.11. pēc inficēto māļputnu pārvadāšanas transportlīdzekļus, būrus, materiālus un priekšmetus pilnvarota veterinārārsta uzraudzībā tīra, mazgā un dezinficē ar līdzekļiem, kas nodrošina infekcijas slimības ierosinātāja iznīcināšanu.

31. Ja māļputnu novietnē konstatē salmonelozes ierosinātājus, dienesta amatpersona laboratoriskai izmeklēšanai ņem paraugu no putnu barības.

32. Ja mājputnu barībā tiek atrasti salmonelozes ierosinātāji, dienesta amatpersona:

32.1. veic epizootoloģisko izmeklēšanu un paņem paraugus dažādos mājputnu barības ražošanas posmos;

32.2. kontrolē dzīvnieku izcelsmes atkritumu pārstrādātāja darbību, kā arī to zemnieku saimniecību darbību, kas piegādā mājputnu barību, ja noris strauja salmonelozes ierosinātāju izplatība. Dzīvnieku izcelsmes atkritumu pārstrādes vietā un zemnieku saimniecībā dienesta amatpersona ņem paraugus no mājputnu barības dažādiem ražošanas posmiem. Konstatējot izmeklējamajā paraugā infekcijas slimības ierosinātājus, inficēto mājputnu barību termiski apstrādā, lai iznīcinātu infekcijas slimības ierosinātājus, vai pārstrādā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1774/2002 noteiktajā kārtībā.

33. Pēc šo noteikumu 30.punktā minēto pasākumu veikšanas mājputnus var ievietot mītnē, ja:

33.1. ir veikta dezinfekcijas laboratoriskā kontrole un iegūtais rezultāts apliecina infekcijas slimību ierosinātāju neesību. Šādā gadījumā dienesta amatpersona atceļ noteiktos ierobežojumus;

33.2. pēc salmonelozes apkarošanas pasākumu veikšanas ievadamie mājputni ir izmeklēti salmonelozes ierosinātāju (*S.typhimurium*, *S.enteritidis*, *S.hadar*, *S.virchow*, *S.infantis*, *S.pullorum*, *S.gallinarum*) noteikšanai un to klātbūtne nav konstatēta. Līdz rezultātu iegūšanai ievestos mājputnus tur izolēti no citiem novietnē esošiem mājputniem;

33.3. pēc tuberkulozes apkarošanas pasākumu veikšanas ievadamajiem mājputniem veikta tuberkulinizācija, kuras laikā tuberkulozes ierosinātāji nav konstatēti (iegūts negatīvs rezultāts). Līdz rezultātu iegūšanai ievestos mājputnus tur izolēti no citiem novietnē esošiem mājputniem;

33.4. pēc mikoplazmozes apkarošanas pasākumu veikšanas ievadamie strausi ir seroloģiski vai bakterioloģiski izmeklēti mikoplazmozes ierosinātāju noteikšanai un tie nav konstatēti. Līdz rezultātu iegūšanai ievestos strausus tur izolēti no citiem novietnē esošiem strausiem.

34. Ja ir aizdomas par salmonelozes ierosinātāju esību putnu kautuvē:

34.1. dienesta amatpersona vai pilnvarots veterinārārsts paņem paraugu un nosūta to laboratoriskai izmeklēšanai;

34.2. dienests pieņem lēmumu, lai nodrošinātu kautproduktu izplatīšanas ierobežošanu.

VIII. Noslēguma jautājums

35. Noteikumi stājas spēkā ar 2008.gada 1.janvāri.

Ministru prezidents A.Kalvītis

Zemkopības ministrs M.Roze

1.pielikums
Ministru kabineta
2007.gada 6.novembra noteikumiem Nr.741

Mājputnu infekcijas slimības

Nr. p.k.	Infekcijas slimības nosaukums	Infekcijas slimības ierosinātājs
1.	Salmoneloze	<i>Salmonella enteritidis</i> , <i>Salmonella typhimurium</i> , <i>Salmonella hadar</i> , <i>Salmonella virchow</i> , <i>Salmonella infantis</i> , <i>Salmonella pullorum</i> ,

		<i>Salmonella gallinarum</i>
2.	Mikoplazmoze	<i>Mycoplasma gallisepticum, Mycoplasma synoviae</i>
3.	Tuberkuloze	<i>Mycobacterium avium</i>

Zemkopības ministrs M.Roze

2.pielikums
Ministru kabineta
2007.gada 6.novembra noteikumiem Nr.741

Mājputnu ganāmpulkos iegūtais pārtikas produktu apjoms, kas uzskatāms par nelielu un paredzēts tiešai piegādei galapatērētājam

Nr. p.k.	Mājputni	Pārtikas produktu apjoms
1.	Vistas, tītari, pērļu vistiņas, zosis, pīles, paipalas, baloži, fazāni, irbes un citi nožogotās platībās turēti putni olu iegūšanai	Novietnē gadā tiek turēti ne vairāk kā 999 mājputni
2.	Vistas, tītari, pērļu vistiņas, zosis, pīles, paipalas, baloži, fazāni, irbes un citi nožogotās platībās turēti putni gaļas iegūšanai	Gadā tiek nokauti ne vairāk kā 10000 mājputnu
3.	Strausi olu iegūšanai	Novietnē gadā tiek realizētas ne vairāk kā 250 strausu olas

Zemkopības ministrs M.Roze

3.pielikums
Ministru kabineta
2007.gada 6.novembra noteikumiem Nr.741

Vietu skaits mājputnu novietnē, no kurām tiek ņemti fekāliju paraugi kopējā fekāliju parauga izveidošanai

Mājputnu skaits novietnē	Vietu skaits mājputnu novietnē, no kurām tiek ņemti fekāliju paraugi
1-24	tikpat, cik ir putnu, vai ne vairāk par 20
25-29	20
30-39	25
40-49	30
50-59	35
60-89	40
90-199	50
200-249	100
250-349	200
350-449	220
450-799	250
800-999	260

Zemkopības ministrs M.Roze

